УДК: 340.12

Олеся Ременяк
аспірант кафедри конституційного та міжнародного права
Навчально-наукового інституту права та психології
Національного університету "Львівська політехніка",
oremenyak@ukr.net

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИХ СТАНДАРТІВ МІСЦЕВОЇ ДЕМОКРАТІЇ В ПРОЦЕСІ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ МІСЦЕВОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

© Ременяк О., 2019

Досліджено проблемні моменти впровадження міжнародно-правових приписів у систему реалізації національної державної освітньої політики. Проаналізовано окремі нормативно-правові акти, що становлять основу міжнародних та європейських стандартів з метою їх імплементації в українське законодавство, зокрема в аспекті децентралізації публічної влади на місцях. Обґрунтовано необхідність відповідності змісту національного законодавства міжнародно-правовим стандартам у сфері демократизації місцевого врядування. Доведено важливість застосування міжнародно-правових стандартів у процесі децентралізації публічної влади на теренах України.

Ключові слова: демократія; децентралізація; публічна влада; міжнародно-правові стандарти; правове регулювання.

Олеся Ременяк

ИМПЛЕМЕНТАЦИЯ МЕЖДУНАРОДНО-ПРАВОВЫХ СТАНДАРТОВ МЕСТНОЙ ДЕМОКРАТИИ В ПРОЦЕССЕ ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИИ МЕСТНОЙ ВЛАСТИ В УКРАИНЕ

Исследованы проблемные моменты внедрения международно-правовых предписаний в систему реализации национальной государственной образовательной политики. Проанализированы отдельные нормативно-правовые акты, составляющие основу международных и европейских стандартов с целью их имплементации в украинское законодательство, в частности в аспекте децентрализации публичной власти на местах. Обоснована необходимость соответствия содержания национального законодательства международно-правовым стандартам в сфере демократизации местного управления. Доказана важность применения международно-правовых стандартов в процессе децентрализации публичной власти на территории Украины.

Ключевые слова: демократия; децентрализация; публичная власть; международно-правовые стандарты; правовое регулирование.

Olesya Remenyak

IMPLEMENTATION OF INTERNATIONAL LEGAL STANDARDS OF LOCAL DEMOCRACY IN THE PROCESS OF DECENTRALIZATION OF LOCAL AUTHORITIES IN UKRAINE

The article analyzes the problematic moments of the implementation of international legal requirements in the system of implementation of the national state educational policy. The analysis of the separate legal acts, which form the basis of international and European standards, with the aim of their implementation in the Ukrainian legislation, in particular in the aspect of decentralization of public authority on the ground. The necessity of the

Lviv Polytechnic National University Institutional Repository http://ena.lp.edu.ua

correspondence of the content of the national legislation with the international legal standards in the field of democratization of local governance is substantiated. The importance of applying international legal standards in the process of decentralization of public authority on the territory of Ukraine has been proved.

Key words: democracy; decentralization; public authority; international legal standards; legal regulation.

Постановка проблеми. Проблематика децентралізації в умовах реформування публічної влади в наш час зумовлена демократичним розвитком України. Інтеграція нашої держави до європейського та світового простору становить першопричину для вдосконалення публічних органів влади в Україні, зокрема й органів місцевого самоврядування.

Європейська та світова інтеграція є довготерміновим процесом, що передбачає масштабні внутрішні перетворення в усіх сферах життя європейських країн, передусім у структурі національних публічних органів влади. Імплементація міжнародно-правових стандартів місцевої демократії потребує нових дієвих механізмів.

Ретельний аналіз тенденцій і змін у системі організації влади стає обов'язком державних діячів у часи, коли саме демократичний розвиток визначає долі країн ЄС. Одним із головних пріоритетів політики євроінтеграції є досягнення найбільшого сталого економічного зростання, зайнятості та підвищення стандартів життя у країнах як європейського, так і світового простору. Причому соціально-економічні умови, що змінюються, сприяють підвищенню децентралізації публічної влади, становленню та розвитку громадянського суспільства у демократичних державах.

Аналіз дослідження проблеми. Дослідження міжнародно-правових стандартів децентралізації влади було предметом дослідження таких науковців, як Л. Белей, О. Батанов, В. Борденюк, Л. Василенко, В. Гройсман, І. Заверуха, Т. Карабін, Ю. Панейко, О. Петришин, О. Ременяк, О. Скакун та ін. Разом з тим, упровадження міжнародних та європейських стандартів у систему місцевого самоврядування не було предметом дослідження науковців і тому потребує глибокого вивчення, зважаючи на його значення для формування громадянського суспільства в Україні як демократичній державі. Означене зумовлене потребою концептуалізації міжнародно-правових стандартів місцевої демократії в процесі реформування місцевого самоврядування в Україні.

Правову основу децентралізації публічної влади в Україні становить низка нормативно-правових актів, що є різними за юридичною силою й, відповідно, мають різний ступінь впливу на суспільні відносини. З цього приводу слід звернути увагу на науковий підхід М. Вилегжаніної, яка відзначила у своїх працях, що нормативно-правовий акт за юридичною силою повинен відповідати двом основним критеріям. По-перше, це відповідність приписам Конституції України кожного нормативно-правового акта, а по-друге, це обов'язкове підпорядкування по вертикалі нормативно-правових актів, як-от Конституція – закон – указ – постанова – наказ [1, с. 38]. Оскільки юридична сила нормативно-правових актів у теорії права є найважливішим критерієм їх розподілу, а на практиці державотворення дає підстави для розмежування їхніх дій на суспільні відносини і безпосереднього співвідношення між ними, то дослідження правових основ здійснення реформ щодо децентралізації публічної влади слід проводити на основі розмежування нормативно-правових актів у цій сфері за їх юридичною силою.

Разом з тим, Л. Белей наголосила на значущості реформування місцевого самоврядування, що є базисом для формування та функціонування громадянського суспільства. Цей висновок зумовлений тим, що децентралізація системи публічної влади становить основу подальшої демократизації суспільних відносин, створення можливостей для розвитку державного простору на засадах пріоритетності повноважень територіальних громад як джерела муніципальної, незалежної від держави влади [2, с. 39]. Л. Василенко обґрунтувала висновок про те, що децентралізація відкриває значні перспективи для забезпечення спроможності місцевого самоврядування самостійно вирішувати питання місцевого життя, зокрема й підвищення ролі громадян, їх впливу на процес прийняття й утілення рішень щодо забезпечення умов соціального та економічного розвитку

Lviv Polytechnic National University Institutional Repository http://ena.lp.edu.ua

суспільства [3, с. 125]. Тож розвиток інституту місцевого самоврядування у контексті реформ децентралізації необхідно досліджувати у нерозривному зв'язку з імплементацією міжнародно-правових стандартів місцевої демократії.

Мета статті – дослідження шляхів упровадження міжнародних та європейських міжнародно-правових стандартів місцевої демократії в процесі реформування місцевого самоврядування в Україні.

Виклад основного матеріалу. Міжнародні стандарти – це міжнародно-правові норми, що регламентують основні форми і методи здійснення місцевого самоврядування. Ці норми держави світу приймають в межах міжнародних, міждержавних органів та організацій. Такими міжнародними органами та організаціями є: Всесвітній союз органів місцевого самоврядування, Комітет регіонів, як інституція Європейського Союзу. У Раді Європи функціонують інституції, зокрема Парламентська Асамблея, Комітет міністрів, Європейська комісія "За демократію через право" тощо. Ці міжнародні органи розробляють та приймають правові документи, які є обов'язковими для додержання і виконання країнами-учасницями. Такими документами є: хартії, декларації, конвенції, резолюції, рекомендації, що безпосередньо стосуються різних сфер місцевої демократії й муніципальної діяльності.

Розвиток європейських стандартів муніципальної демократії низка вчених, а саме О. Батанов, М. Баймуратов, В. Погорілко, вбачає у транскордонному співробітництві, застосуванні принципу субсидіарності, участі уповноважених з прав людини (омбудсманів) на місцевому та регіональному рівнях у захисті прав громадян, фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування, участі громадян у місцевому політичному житті, комунальної власності відповідно до принципів Європейської хартії місцевого самоврядування, неурядових організацій в системі місцевої та регіональної демократії, участі громадськості у справах місцевого значення [4].

Імплементація міжнародно-правових стандартів місцевої демократії в національне законодавство під час реформування місцевого самоврядування в Україні зумовлена низкою негативних чинників, а саме:

1. Розвиток місцевого самоврядування зупинився на рівні територіальних громад після прийняття Конституції України та відповідних нормативно-правових актів щодо місцевого самоврядування, оскільки матеріально-фінансова база територіальних громад не могла на належному рівні забезпечити усі повноваження місцевого самоврядування.
2. Потреби суспільства, що постійно розвивається, зростають і відповідно потребує вдосконалення й система місцевого самоврядування.
3. Незабезпечення місцевим самоврядуванням функціональної підтримки сприятливого життєвого середовища, необхідного для всебічного розвитку людини, її самореалізації, захисту її прав, надання населенню якісних і доступних адміністративних та соціальних послуг шляхом сталого розвитку громади.
4. Система територіальної організації влади не відповідає розвитку суспільства і потребує підвищення ефективності управління суспільним розвитком на відповідній території.
5. Наявність недоліків у адміністративно-територіальному устрої, що й спричинило дефекти територіальної організації влади. Такими дефектами територіальної організація влади є: відсутність цілісної території адміністративно-територіальної одиниці базового рівня; перебування територіальної громади села, селища, міста у складі іншої територіальної громади або на території іншої адміністративно-територіальної одиниці, територіальної громади району в місті.
6. Конфліктність відносин між органами публічної влади на місцях, а саме між органами місцевого самоврядування та місцевими органами виконавчої влади тощо.

Проблема вдосконалення правового регулювання системних процесів динамічного розвитку місцевої демократії постала в контексті завершального етапу політичної модернізації України, реалізації вектора інтеграції в європейську спільноту. Це зумовило потребу певної оптимізації забезпечення децентралізації публічної влади на місцях.

Lviv Polytechnic National University Institutional Repository http://ena.lp.edu.ua

Міжнародно-правові стандарти місцевої демократії, як влучно зазначив М. Пухтинський, є основоположними для подальшого розвитку конституційного процесу щодо децентралізації публічної влади та демократизації врядування в Україні [5, с. 50–51]. До основних міжнародно-правових документів, що становлять основу децентралізації місцевого самоврядування в Україні, варто зарахувати: 1) Всесвітню декларацію місцевого самоврядування від 25.09.1095 р.; 2) Європейську хартію місцевого самоврядування від 15.10.1985 р. Від імені України Верховна Рада України у 1996 р. підписала Європейську хартію місцевого самоврядування, у преамбулі якої наголошено на розбудові Європи на засадах демократії та децентралізації влади [6].

Узагальнюючи зазначене, можливо виокремити основні принципи децентралізації публічної влади, що задекларовані у цих міжнародно-правових стандартах. До них варто зарахувати: відмову від децентралізації публічної влади у державі; формування спроможного місцевого самоврядування; створення ефективної системи територіальної організації влади в унітарних державах; реалізацію правових положень Європейської хартії місцевого самоврядування; функціонування на засадах субсидіарності, повсюдності та фінансової самодостатності тощо.

Досліджуючи міжнародні аспекти децентралізації влади, окремі науковці, а саме Л. Козлова, К. Герасимюк, зауважили, що взаємодія між органами публічної влади з питань прийняття управлінських рішень і стратегії реалізації державної політики здійснюється не лише між ними, а й з іншими суб'єктами, що зацікавлені в співпраці з органами місцевого самоврядування, тобто громадським та приватним сектором [7; 8, с. 18]. Такий підхід дає підстави для виокремлення нових суб'єктів децентралізації публічної влади, таких як громадські організації, незалежно від сфери спрямування їхньої діяльності, а також підприємства, установи, організації приватного сектору економіки. Для України в умовах державотворчої практики такі суб'єкти децентралізації публічної влади є якісно новими.

Принагідно у контексті дослідження вибраної проблематики згадаємо досвід Республіки Чехія, у чинному законодавстві якої визначено коло суб'єктів публічної влади. Законодавець Чехії до компетенції цих суб'єктів у різних обсягах зарахував питання реалізації завдань і функцій публічного характеру. Такими органами є не лише органи місцевого самоврядування, а й професійні, ремісничі, учнівські, студентські, сільськогосподарські спілки й товариства, комунальні підприємства, адміністративні установи, незалежно від форми власності, зокрема й освітні заклади та заклади охорони здоров'я. Але перелік суб'єктів публічної влади не є вичерпним, оскільки законодавець передбачив норму, відповідно до якої суб'єктами можуть бути і інші підприємства, установи, організації, що самостійно здійснюють урядування [9, с. 29].

Аналіз міжнародно-правових стандартів місцевої демократії та їх імплементації в національне законодавство та державотворчу практику не лише України, а й інших унітарних держав світу дає підстави для виокремлення двох основних моделей децентралізації публічної влади.

Перша – регіональна модель децентралізації публічної влади. Ціннісним критерієм реформування органів публічної влади є розвиток регіонів, досягнення належного балансу між загальнодержавними та регіональними інтересами. Основне завдання – надійне матеріальне, фінансове, кадрове, інформаційне та інше ресурсне забезпечення завдань та функцій публічної влади на регіональному рівні. Для підтвердження ефективності та дієвості цієї моделі наведемо думку про те, що децентралізація є одним із основних принципів європейської політики, а регіональна автономія – основоположною ідеєю (принципом) європейської правової доктрини, яка є спільною для всіх країн Європи [10, с. 10]. Механізм регіональної моделі децентралізації публічної влади, на думку М. Пухтинського, ґрунтується на трьох складових: 1) інституційна складова, пов'язана з діяльністю офіційних структур Європейського Союзу, Ради Європи, а також міжнародних організацій та фондів, що займаються проблематикою регіонального розвитку; 2) фінансова складова, пов'язана із наданням фінансової, грошової допомоги, спрямованої на здійснення структурних реформ у сфері регіональної та місцевої демократії та зміцнення громадянського суспільства; 3) організаційна складова, що пов'язана із залученням регіональної громадськості до реалізації міжнародних проєктів та програм [5, с. 50–51]. Разом з тим, практика свідчить, що сталий і високий рівень розвитку регіонів не суперечить існуванню та функціонуванню органів місцевого

Lviv Polytechnic National University Institutional Repository http://ena.lp.edu.ua

самоврядування, а вказує на їх дієву взаємодію. У цій моделі децентралізації публічної влади до структури її органів входять органи центральної, регіональної влади та органи місцевого самоврядування.

Особливістю цієї моделі є підтримка на законодавчому та фінансовому рівнях органами центральної влади саме регіональних органів влади, наділення їх розширеним комплексом повноважень щодо вирішення питань регіонального значення. Водночас органи місцевого врядування функціонують паралельно з регіональними, у їх компетенції обмежене коло питань для вирішення та власне фінансування. Відмінною рисою регіональної моделі децентралізації публічної влади від, зокрема, муніципальної моделі децентралізації публічної влади, є наявність виборних регіональних урядів з конституційним закріпленням їх статусу, законодавчими повноваженнями і високим ступенем автономії. Регіональна модель децентралізації публічної влади спостерігається в таких країнах, як Фінляндія (26 регіонів), Швеція (4 експериментальні регіони), Данія (5 регіонів), Італія (20 регіонів, 5 з яких мають спеціальний статус автономії), Іспанія (17 автономних регіонів).

Друга модель – муніципальна модель децентралізації публічної влади в унітарних державах. Її сутність полягає у передаванні державними органами влади місцевим органам певних завдань державного значення. Завданням муніципальної моделі децентралізації публічної влади є законодавче розмежування сфер компетенції між центральними органами влади та муніципалітетами. Означене дає можливість органам влади на місцях вирішувати питання, що входять до їх компетенції і, відповідно, відповідати за їх виконання. Структура органів публічної влади така: центральні органи влади, органи влади на місцях (общини, комуни, муніципалітети, адміністрації) та органи місцевого самоврядування (регіон–район–громада). Особливість цієї моделі децентралізації публічної влади полягає у законодавчому обмеженні можливостей держави через органи центральної влади втручатися у діяльність муніципалітету. Свого часу М. Корнієнко зазначав, що децентралізація публічної влади в унітарних державах за муніципальною моделлю передбачає створення на місцях спеціальних урядових органів (місцевих державних адміністрацій, префектур, урядових комісаріатів тощо), що становлять урядову вертикаль влади. А по горизонталі публічна влада формується передаванням частини повноважень державної виконавчої влади на рівень адміністративно-територіальних одиниць і обраних громадами органів місцевого самоврядування [11, с. 146].

У муніципальний моделі децентралізації публічної влади в унітарних державах інтерес становлять органи місцевого самоврядування і їх розвиток завдяки збільшенню обсягу їхніх повноважень та фінансових ресурсів. Негативним аспектом цієї моделі децентралізації публічної влади є ризик наявності розбіжностей та конфліктних ситуацій в їх вирішенні у відносинах з центральними та місцевими органами влади, такими як комуни, муніципалітети, місцеві державні адміністрації, що діють паралельно з органами місцевого врядування. З цього приводу слід підтримати думку В. Могілевського про те, що відносини між будь-якими органами публічної влади повинні ґрунтуватися на принципах співробітництва та взаємної поваги [12, с. 204]. Муніципальна модель децентралізації публічної влади характерна для таких унітарних держав, як Греція, Ірландія, Люксембург, Португалія, Чехія, Словенія, Болгарія, Румунія, Естонія, Литва, Латвія, Японія, Колумбія та ін.

Висновок. Міжнародні стандарти в будь-якій сфері людського життя визнано еталонами для держав, що декларують демократичні цінності та принцип верховенства права. Затребуваність децентралізаційних процесів місцевої демократії в розвинених країнах світу свідчить про правильність вибраного вектора реформ щодо впровадження децентралізації публічної влади, що реалізуються в сучасній Україні.

Децентралізація публічної влади в умовах глобалізму ґрунтується на міжнародно-правовому та національному вимірах. Міжнародні правові приписи з питань децентралізації влади синергійно імплементуються у чинне національне законодавство України. Вивчення та аналіз міжнародних документів у сфері децентралізації публічної влади вказують на їх трансформацію на теоретико-правовому рівні, однак державотворча практика щодо реалізації цих норм є формальною через відсутність дієвого механізму та порядку здійснення і реалізації основних засад децентралізації публічної влади.

Lviv Polytechnic National University Institutional Repository http://ena.lp.edu.ua

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вилегжаніна М. В. Класифікаційний аналіз нормативно-правових актів. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія.* 2011. № 1. С. 35–40. URL: http://nbuv.gov.ua/ UJRN/bdi_2011_1_6. 2. Белей Л. Децентралізація будить у звичайних громадян відповідальність за свою малу батьківщину. *Український тиждень*, 2014. № 17–18. С. 38–39. 3. Василенко Л. Добровінський М. Децентралізація та реформа місцевого самоврядування. *Підприємництво, господарство і право*. № 3. 2017. С. 123–126. 4. Батанов О. В. Розвиток європейських стандартів муніципальної демократії // Україна та європейська інтеграція: публічно-правові аспекти: монографія / за заг. ред. В.Б. Авер'янова, С. Ф. Демченка. *Преса України*, 2010. С. 29; Баймуратов М. О. Міжнародні зв'язки і стандарти в системі місцевого самоврядування України // Муніципальне право України: підручник / за ред. В. Ф. Погорілка, О. Ф. Фрицького. К. : Юрінком Інтер, 2001 С. 323; Актуальні проблеми становлення та розвитку місцевого самоврядування в Україні. К.: Атіка, 2007. С. 709. 5. Пухтинський М. О. Реалізація міжнародно-правових стандартів місцевої демократії в процесі реформи місцевого самоврядування в Україні. International Scientific-Practical Conference Development of legal regulation in East Europe: experience of Poland and Ukraine: ConferenceProceedings, January 27–28, 2017. Sandomierz. 196 p. 6. Європейська хартія місцевого самоврядування: Рада Європи; Хартія: міжнародний документ від 15.10.1985 URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/994_036. 7. Козлова Л. В. Механізм розвитку дієвих та ефективних громад в контексті реформування та децентралізації. URL: http://escii.eu/ artykuly/artykul-lk. 8. Герасимюк К. Х. Оптимізація територіально-управлінської системи в Україні в контексті європейського досвіду : дис.. … канд.. наук з державного управління, 25.00.02. Одеса, 2016. 262 с. 9. Hendrych D., Shulova S. Overejne sprave. Praha: Univerzita Karlova v Praze, 2010, pp. 270. 10.Вюртенбергер Т. Історія та легітимація децентралізованої держави: В зб.: Організація регіональної та місцевої влади: досвід держав-членів Європейського Союзу // Спеціальне доповнене видання Українсько-європейського журналу з міжнародного та порівняльного права. К.: Вид-во ТОВ "Українська консалтингова група", 2005. 128 с. 11. Корнієнко М. І. Конституційно-правові основи місцевого самоврядування // Муніципальне право України: підручник / кол. авт.; за ред. В. Ф. Погорілка, О. Ф. Фрицького. К.: Юрінком Інтер, 2006. С. 146–148. 12. Могілевський В. С. Місцеве самоврядування як елемент глобального конституціоналізму. Держава і право [Текст]: зб. наук. пр. Серія: "Юридичні науки" / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. Київ: Юрид. думка, 2016. Вип. 72. С. 197–212.

REFERENCES

1. Vylehzhanina M. V. ***Klasyfikatsiinyi analiz normatyvno-pravovykh aktiv*** [Classification analysis of normative legal acts]. Bibliotekoznavstvo.Dokumentoznavstvo.Informologiya. 2011. № 1. C. 35–40. 2. Belej L. ***Detsentralizatsiia budyt u zvychainykh hromadian vidpovidalnist za svoiu malu batkivshchynu*** [Decentralization raises the responsibility of ordinary citizens for their little homeland] Ukrainskyi Tyzhden. 2014. № 17–18. S. 38–39. 3.Vasylenko L. ***Detsentralizatsiia ta reforma mistsevoho samovriaduvannia*** [Decentralization and local self-government reform]. Pidpryiemnytstvo, Hospodarstvo I Pravo. № 3. 2017. S. 123–126. 4. Batanov O.V. ***Rozvytok yevropeiskykh standartiv munitsypalnoi demokratii*** [Development of European standards of municipal democracy] // Ukraina Ta Yevropeiska Intehratsiia Publichno-Pravovi Aspekty: monohrafiia [Ukraine and European integration: public-legal aspects: monograph]. "Presa Ukrainy", 2010. S. 29.; Baimuratov M. O. ***Mizhnarodnizviazky i standarty v systemi mistsevoho samovriaduvannia Ukrainy*** [International relations and standardsin the system of local self-government of Ukraine]. Municipal Law of Ukraine: Textbook. Za Red.. V. F. Pohorilka, O. F. Frytskoho. K.: Yurinkom Inter. 2001 S. 323; ***Aktualni problemy stanovlennia ta rozvytku mistsevoho samovriaduvannia v Ukraini*** [Aktualni Problemy Stanovlennia Ta Rozvytku Mistsevoho Samovriaduvannia V Ukraini]. K.: Atika, 2007. S. 709. 5.Pukhtynskyi M. O. ***Realizatsiia mizhnarodno-pravovykh standartiv mistsevoi demokratii v protsesi reform mistsevoho samovriaduvannia v Ukraini*** [Implementation of the International Legal Standard of Local Democracy in the Process of Local Self-

Lviv Polytechnic National University Institutional Repository http://ena.lp.edu.ua

Government Reform in Ukraine]. International Scientific-Practical Conference Development of legal regulation in East Europe: experience of Poland and Ukraine: Conference Proceedings, January 27–28, 2017. Sandomierz. 196 p. 6.***Yevropeiska khartiia mistsevoho samovriaduvannia.*** Rada yevropy khartiia mizhnarodnyi dokument vid 15.10.1985. [European Charter of Local Self-Government: Council of Europe]. URL:http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/994_036. 7. KozlovaL.V. ***Mekhanizm rozvytku diievykhta efektyvnykh hromad v konteksti reformuvannia ta detsentralizatsii*** [Mechanism for the development of efficientan deffective communitiesinthe context of reform andd ecentralization]. URL: http://escii.eu/artykuly/artykul-lk. 8. Herasymiuk K. Kh. ***Optymizatsiia terytorialno-upravlinskoi systemy v ukraini v konteksti yevropeiskoho dosvidu***. [Optimization of territorial management system in Ukraine in the context of European experience]. dys.. … kand. nauk z derzhavnoho upravlinnia, 25.00.02. Odesa, 2016. 262 s. 9. Hendrych D. ***Overejne sprave*** [Overveysky avenue]. Praha: Univerzita Karlovav Praze, 2010. p. 270. 10.Viurtenberher T. ***Istoriia Ta Lehitymatsiia Detsentralizovanoi Derzhavy V Zb. Orhanizatsiia Rehionalnoi Ta Mistsevoi Vlady Dosvid Derzhav-Chleniv Yevropeiskoho Soiuzu*** [The History and Legitimation of a Decentralized State: In: The Organization of Regional and Local Authorities: the Experience of the Membe States of the European Union]. Spetsialne dopovnenevydannia ukrainsko-yevropeiskoho zhurnalu z mizhnarodnoho ta porivnialnoho prava. K. Vyd-vo tov“ukrainska konsaltynhova hrupa”, 2005. 128 p. 11. Korniienko M. I. ***Konstytutsiino-pravoviosnovy mistsevoho samovriaduvannia*** [Constitutional and Legal Foundations of Local Self-Government]. Munitsypalne pravo Ukrainy: pidruchnyk / kol. avt.: Zared. V. F. Pohorilka, O. F. Frytskoho. K. : YurinkomInter, 2006. S. 146–148. 12. Mohilevskyi V. S. ***Mistseve samovriaduvannia yak element hlobalnoho konsty-tutsionalizmu***. Derzhava i pravo [Local government as an element of global constitutionalism] [Tekst]: zb. nauk. pr. Seriia: “Iurydychni nauky”. In-t derzhavy i prava im. V. M. Koretskoho NAN Ukrainy. Kyiv: Yuryd. dumka, 2016. Vyp. 72. S. 197–212.

Дата надходження: 24.04.2019 р.

Lviv Polytechnic National University Institutional Repository http://ena.lp.edu.ua